

Izhaja dvakrat na teden in sicer v sredo in soboto
11. uri predpoldne ter stane po pošti prejemanja
v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 13 K 20 v, ali gl. 6-00
pol leta 6 » 60 » » 3-30
četrt leta 3 » 40 » » 1-70
Posamične številke stanejo 10 vjn.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: „Obzornik“
in „Kazipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in
„Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva-
krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne
prijemov“ ter mesečno prilogo „Slovenski Tehnik“.

Naročnino sprejema upravištvo v Gosposki ulici
št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček.
Naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.
Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah če
izkano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka
vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.
Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za
liko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad tr.
Z uredništva in odgovorilci govori vsak dan od 8. do 12.
dopoludne; ter od 1. do 5. popoldne; ob nedeljah in
praznikih od 10. do 12. dopoludne. Upravištvo se na-
haja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Plačilo in oglase je plačati loco Gorica.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne
spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le
upravištvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« vsak
petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v
naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski
ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekašišču Jos
Verdi, Peter Krobelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v po-
kopališni ulici, I. Matijassi v ulici Formica, I. Hovariški
v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič
na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Veteranski patriotizem v naši deželi.

Zopet se je pokazalo, kako imajo
naše ljube veterane za štafažo pri pa-
triotičnih slavnostih. V Rubijah, kjer
so postavili spomenik hrvatskemu ju-
naku Füllerju, so jih mučili z laščino
in nemščino, slovenščine je bilo vmes
le tisto malo, kar že prav mora biti.
Vsa slavnost je bila drugače takisto
uradno-vojaško barvana, kakor je v
navadi pri takih prilikah med Slovenci.
Slovenski veterani so le za to tukaj,
da napravijo čete, katere postavijo za
parado pri takih slavnostih; drugače
jih ne upoštevajo nič. Vendar pa je
resnica, da bi bile v naši deželi
take vrste slavnosti nemogoče,
ako bi ne bilo slovenskih vetera-
nov! Tudi če je v Furlaniji kaka taka
patriotična reč, postavijo glavno moč
veteranstva Slovenci; ali tam doli se
ne ozirajo na nje niti toliko, da bi
sploh spregovorili njim kako slovensko
besedo. Tam doli je vse laško in nem-
ško! In vendar stoji dejstvo,
da v Lahih bi bila brez Slovencev
taka patriotična reč silno klaverna, bolje
rečeno naravnost nemogoča.

Vedno so zdej naši ljubi veterani,
vedno zapostavljeni, prezirani, samo za
to jih imajo, da morejo z njimi kazati:
teš, glejte, kak patriotizem cvete v Go-
riško-Gradiškanski. In pri tem kazanju
patriotizma delajo visoki gospodje tako,
kakor da bi bili ti veliki avstrijski pa-
triotje na naši meji proti Italiji sami
Lahi. Svetu dajajo razumeti, da ta
patriotični element je laški. V poro-
čilih o takih slavnostih previdno go-
voro le o veteranih in ljudstvu,
nikjeri ne omenjajo, da omogočajo te
patriotične pojave — Slovenci! Pov-
odbi je Slovenec le za to, da ga drugi
izkoriščajo v svoje namene. In tako je
Slovenec celo takrat, kadar se dela
patriotizem v naši obmejni deželici!

Naš narod je še strašno patrioti-
čen. Tudi znani bridki dogodki ob času
smrti nesrečne cesarice Elizabete še niso
spametovali ljudij. Še vedno smo iz-
redno patriotični, dasi je pri razpravi
o žrtvah avstrijskega patriotizma na
Dunaju takrat sam generalni prokurator
rekel, da ni nikdo obvezan biti
patriotičen! Slovenci pa smo vseeno
patriotični. Saj smo pa za to tudi ime-
nitno plačani — s palico!...

Lahi se obnašajo drugače. Za ve-
teranstvo se sploh ne brigajo; le nekaj
Furlanov je še, ki žive v patriotizmu,
pa število teh tudi pojema, in kak višji
»štreber« se še dobi med Lahi — samo
Slovenci ostajamo trdni kakor skala!
— In spomeniki se postavljajo po de-
želi s pretežno pomočjo Slovencev. V
Branici stoji spomenik vrlemu sloven-
skemu junaku Čehovinu; napis pa je
na pročelju nemški, zadej za spomeni-
kom šele so blagovolili na plošči pove-
dati tudi po slovensko, da stoji tu kip
vrlega slovenskega moža. Takrat je
bila vsa slavnost sicer istotako vsa
uradno-vojaška kakor sedaj v Rubijah;
ali vendar je bilo za spoznanje boljše,
ker vsaj od strani občine in duhovščine
se ni preziralo in zapostavljalo sloven-
ščine. Pokojni duhovnik Marko Vales
je takrat govoril slovensko — v Rubijah
pa je kapucin pater Linus propovedoval
laško in šele potem milostno izustil
tudi par slovenskih stavkov. Občino je
zastopal župan baron Bianchi po nem-
ško. In vse to na čistih slovenskih
tleh v slovenski občini! Sveta cerkev,
nemški baron, slavna vlada, vse to je
delalo v Rubijah patriotično slavnost
s Slovenci ali s preziranjem njihovega
jezika, z zapostavljanjem, z žaljenjem;
— za druge so Slovenci patriotični. In
če ni baš prilike doma, hodijo v Trst.
Pa morajo biti še ponosni n. pr. Kan-
nalci, ko so marširali pred par meseci
po Trstu pod laško firmo »Canale«!

Veteranstvo, katero vzdržujejo
Slovenci v deželi, služi le drugim.

Vladni možje se okoriščajo z njim, in
ti gredo v izrabljanju slovenske vete-
ranske pameti tako daleč, da slikajo
veterane, ker je slučajno tudi par Fur-
lanov poleg, kakor rečeno, za Lahe.
Čeprav ne pravijo tega popolnoma očitno,
vendar iz slavnostij samih ter iz uradnih
poročil je razvidno za nepoznavatelja
naših razmer, da ti veliki avstrijski pa-
triotje na Goriškem so Lahi. Pa ti
slednji so res patriotični! Najbolj pa-
triotičen pa je bil med njimi menda oni
goriški cestni pometal, ki je pred
leti v veteranski suknji ceste
pometal po Gorici.

Kaj naj počnemo torej z veteran-
stvom? Da bi stare veterane spreobrnil,
na to niti ne mislimo — ali upamo, da
se mlajši odsluženi vojaki kaj naučijo
iz dosedanjih dejstev, kako se Slovence
z veteranstvom le izkorišča za druge.
Kaj tako društvo naj še vzdržujejo
Slovenci?! Ako bi ostalo pri starem,
ne zaslužimo res nič drugega nego pre-
ziranje in izkoriščanje v našo škodo!...

Panslavizem.

(Dalje.)

V. »Saj bo bolje; nekoč moramo
priti do pravice.« — Izumiranje se po-
spešuje v tisti meri, v kateri se razširja omika
in kultura ter kolikor bolj se razvija moderni
promet. Vsaka železnica je žila germanizacije,
vsak učni zavod širi med nami nemško kul-
turo. — Kaj moramo torej storiti, da rešimo
svojo narodnost? Iskati moramo pota in ideje,
ki morejo nas rešiti. Stari patriotje imajo le
en odgovor, in patetično pravijo: bo že bolje;
že pride pravica. Seveda za to ni nikakih zna-
menj. To je le prazna fraza, na katero nihče
nič ne da. Ali morda pride pravična vlada?
Najbolj pravično nam je bilo še Taaffejevo
ministerstvo... Nimamo niti jednega gimna-
zija ne vseučilišča. Vladajo nas Nemci. Vedno
kaže na slabše. Včasih so z nami delali kot
z manj vrednimi, ali proklamirali so nas za

jednakopravne. Gautsch pa je bil bolj odkri-
tosrčen. 6. oktobra 1905. je rekel v parla-
mentu: naj se ne ravna z manj vrednim tako
kakor da bi bilo jednako. Avstrija stoji dan-
današnji v znamenju Wolfa. Slovanski po-
slanci so v mirni resignaciji poslušali Gau-
tscha... Ne čakajmo, da pride pravica sama,
ampak dvigniti se moramo in iskati sredstva
in pota, kako priti do boljše bodočnosti.

VI. »Štirirepna volilna pra-
vica.« — Sredstvo in pot si mislijo neka-
teri v štirirepni volilni pravici. Ali tudi od
te ni pričakovati kdovekaj. 8 milijonov Nem-
cev dobi po vladni predlogi 205 poslancev,
15 milijonov Slovanov pa 230. K slovenskim
poslancem prištevamo vse slovenske poslance
ne glede na to, če pa se tudi res oprimejo
slovenske politike. Iz Galicije pa pride v par-
lament nad 30 ukrajinskih poslancev, o kate-
rih je verjetno, da se v sovraštvu do Polja-
kov in Rusov obrnejo k Nemcem, kamor jih
vleče tudi njihovo socialistično nagibanje.
Ukrajince gleda v Berlin, njegov idejal je
svobodna Ukrajina s pomočjo Berlina, oziroma
avstrijskih Nemcev; to pa se nahaja tudi v
načrtu Vsenemcev. Nevarnost, ki preti Slova-
nom od te strani, se sploh še ni upoštevala.
— Vestni naši poslanci smatrajo za svojo
dolžnost, beračiti za podpore po povodnih,
požarih, itd., ali dolžnost vlade ni, dajati mi-
loščino, pač pa taka politika odpira vladni pot
h korupciji javnosti. Na političnih idejah so
naši možje tako revni. — Pri še tako važnih
rečeh se debat ali sploh ne udeležujejo ali
pa tako, kakor da bi bile nam take reči po-
stranske, pri čemur se pokaže še revščina na
idejah. V zadevi srbskega konflikta so bili
jugoslovanski poslanci proti nujnostnemu pred-
logu, ker je bila srbska nesreča ugodna slo-
venskim prešičem. In to naj bo slovenska po-
litika!

VII. »Hrvatsko državno pravo«.
— Hrvatsko državno pravo sta sprožila Star-
čević in Frank. Obsegalo naj bi tudi »planin-
ske Hrvate«, ki bi se združili s hrvatsvom.
Žrtvovati bi morali svojo narodno specijalitetu,
ki je kulturno, politično in jezikovno precej
razvita ter jo žrtvovati manj kulturnemu in
manj izoliranemu elementu. Hrvatsko državno

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

»Pri moji duši, da, dasi je bil v svojem elementu.«
»Kaj hočete s tem reči?«
»Govorilo se je, da je bil svoj čas mornariški častnik,
zpleten v bonapartistične spletke.«
»Resnica,« zamrma grof, »Bog te je vstvaril, da plavaš
nad plameni in valovi. Tako živi ubogi pomorščak v spominu
nekaterih pripovedovalcev; pri gorki peči govore o njem in se
grajajo pri misli na njegovo smrt v globočini morja.«
»Ali je bilo znano njegovo ime?« vpraša nato glasno.
»Ah, znan je bil samo pod imenom številka 34.«
»Villefort, Villefort,« zamrma Monte Cristo, »to si si
moral nešteto krat reči sam, ko se ti je v sanjah prikazovala
voja senca.«
»Ali si nočete ogledati še drugih celic, gospod?« vpraša
vrtar.
»Da, zlasti, če mi hočete pokazati celico ubogega abbéja.«
»Ah, to je številka 27.«
»Da, številka 27,« ponovi Monte Cristo.
In zazdi se mu, da še vedno sliši glas abbéja Faria, ki
mu je na vprašanje, kako se imenuje, odgovoril skozi zid, da
je njegovo ime številka 27.
»Pojdite!«
»Čakajte,« pravi Monte Cristo in se z zadnjim pogledom
ozre po celici.

»To je dobro,« pravi vodnik, »pozabil sem drugi ključ.«
»Pojdite ponj!«
»Pustim vam svetilko.«
»Ne, vzemite jo s seboj!«
»Toda vi ostanete brez luči.«
»Jaz vidim tudi v temi.«
»Ah, kakor on!«
»Kateri on?«
»Številka 34. Pravijo, da se je tako privadil teme, da
bi bil v najoddaljenšem kotu svoje temne celice našel iglo.«
»Trebala mu je bilo deset let, da je dosegel to,« zamrma
grof tiho.

Vodnik odide s svetilko.
Grof je govoril resnico; komaj ostane nekaj sekund v
temi, že razločuje vsak predmet kakor na belem dnevu.
Šele zdaj resnično spozna svojo celico.

»Da,« pravi, »tu je kamen, na katerem sem posedal, tu
sled mojih ran, ki so se vtisnile v zid, tu nekaj kapelj krvi
od onega dne, ko sem si hotel razbiti glavo ob zidu! O, te
številke!... Spominjam se... Pisal sem jih nekoč, ko sem ra-
čunal starost svojega očeta, hotel se prepričati, če ga še morem
najti živega. O, trenotek sem upal na ta račun, kajti na ne-
zvestobo in lakoto nisem mislil!«

In grenak smehljaj zaigra na grofovih ustnicah. Kakor
v sanjah vidi svojega očeta v grobu in Mercedo pred altarjem.
Na drugi strani zidu vzbudi njegovo pozornost neki
napis. Črke so bile na zelenkastem zidu še bele.

»MOJ BOG,« čita Monte Cristo, »OHRANI MI SPOMIN!«
»Ah, da,« vsklikne, »to je edina moja molitev iz zadnjega
časa. Več nisem prosil za prostost, ampak samo za spomin;
bal sem se, da izgubim razum ter vse pozabim. Moj Bog,
ohranil si mi spomin; hvala ti, moj Bog, hvala!«

Ta hip se pokaže svit luči; trenotek nato vstopi vrtar,
ki se je vrnil.

Monte Cristo mu stopi nasproti.
»Pojdite za menoj,« pravi vrtar.
In pelje ga po podzemeljskem hodniku, vodečem k dru-
gemu vhodu.

V Monte Cristovi duši je vstajala množica mislij.
Prvi predmet, ki vzbudi njegovo pozornost, je bila umetna
ura na steni, ki si jo je sestavil Faria. Potem se ozre na
ostanke postelje, na kateri je umrl ubogi jetnik.

Pri tem pogledu obide grofa nežen čut globoke hvalež-
nosti, in dve debeli solzi mu zdrsneta po licih.

»Tukaj,« pravi vodnik, »je živel blazni ubožec; tamkaj
je pribajal k njemu mladi mož.« In pri tem pokaže Monte
Cristu vhod v rov, ki je v tej celici ostal odprt. »Na barvi
kamenja,« nadaljuje, »je neki učenjak spoznal, da sta morala
občevati skoro deset let. Uboga človeka, kako sta se morala
dolgočasiti!«

Dantes vzame iz žepa nekaj zlatov ter jih poda možu,
ki ga je že dvakrat pomiloval, ne da bi ga poznal.

Vrtar vzame denar, mislé, da je nekaj srebrnih novcev,
toda pri svitu luči spozna vrednost vsote, katero mu je dal
obiskovalec.

»Gospod,« pravi, »zmotili ste se.«

»Na kakšen način?«

»Dali ste mi zlato.«

»Vem.«

»Kako? Vi veste?«

»Da.«

»Torej ste mi hoteli dati to zlato?«

»Da.«

»In ga lahko čisto mirno obdržim?«

pravo ima v nemškem „Drang na Osten“ in v madjarskem šovinizmu nespravljive in nepremagljive sovražnike... Tlačitelji ljudstva pa niso tuji tirani, ampak njega lastni sinovi, ki so bili še za svojih dijaskih let navdušeni patriotje!...

VIII. „Jugoslovanska ideja“. — Po zgodovinskih dogodkih v junjski noči v Belemgradu se je začelo posebno živo povdarjati jugoslovansko idejo. Ni nova, saj je v ilirizmu imela že dosti pristašev. Ali Balkan je sedaj popolnoma desorganiziran, kultura nizka, gospodarski in socialni položaj slab, o političnem izvežhanju ni ne duha ne sluha. To treba šele zbrati ter vstvariti druge razmere. „Stojimo pred očmi oficijelne Rusije ter pred vso težo „Dranga nach Osten“, turško barbarstvo in fanatizem na eni strani, poleg grške perfidnosti, na drugi brezznačajni raffinement evropske velepolitike in višja moč višjih.“... Ves evropski koncert je proti nam, in uresničiti bi mogli jugoslovansko idejo le takrat, ako bi mogli zrušiti moč tega koncerta.

IX. „Fej, politična pesem“. — Rado se povdarja v raznih društvih, zborovanih, dražbah itd. pri mnogih prilikah in neprilikah, da tu ni prostora za politiko; hoče se predpostavljati kulturna, socialna vprašanja itd., češ ta so nujnejša... Dandanašnji pa je politika vse: šola, kmetijstvo, trgovina, obrt, gostilna, vera, vse. Kdor bi hotel ubežati političnim vprašanjem, bi se moral ločiti od sveta. Stavak „Nobene politike“ je pogostoma fraza, ki služi v to, da skriva politično brezznačajnost in politično nevednost. Politika stoji v ozkem stiku z gospodarstvom in s kulturo, jedne je od drugega odvisno in pogojno. (L.ride še.)

„Zveza narodnih društev na Goriškem“.

Splošni napredek goriških Slovencev se srčali najlepše v marljivem in napredujočem delovanju raznih društev.

In res so taka društva neprecenljivega pomena za obstanek in nadaljni razvoj vsakega naroda, kajti v njih se budi narodna zavest, v njih se izobrazujejo najširši sloji, v njih se vzgoja narodna disciplina, ki je prvi pogoj, da narod z uspehom odbija napade sovražnika in se krepi in napreduje na lastnih tleh.

To je gotovo, da taka društva nam morajo tudi zanaprej ostati in se množiti, ako hočemo, da se naš mali narod vzdrži in napreduje.

Število narodnih društev na Goriškem je povoljno in delovanje njih tudi, a vspehi tega delovanja niso v nikakem razmerju s trudom, ki se v to žrtvuje, to nam lahko vsak odbor pritrdi.

Ne glede na to, da si niso mnoga društva na čistem, za kakšnimi cilji naj stremijo, kako naj se razvijajo in kako naj urejajo svoje delovanje, provzročita tehnika društev preveč denarnih žrtv.

Razni dohodki se udnine, ki so razmeroma navadno jako male, glavni dohodki so preostanki veselice.

A tudi ti so mnogo manjši kot bi lahko bili, kajti izposojevanje veselicega inventarja je razmeroma predrago; vsled neznanja in stare navade pri prirejanju veseličnih prostorov se zamudi za to preveč časa, se pa pusti tem večji dolg v krčmi, tako da pri plačevanju stroškov ni ne konca ne kraja in skoraj ves lepi inkaso gre rakom žvižgat.

Priraja se pa tudi po več veselice na en dan, tako da se dohodki še več krčijo. Ako pa pride na dan veselice dež, dobi društvena blagajna tak udarec, da ga občuti po par let.

Da je veselični inventar nadalje tudi večkrat laškega lastnika in v neprimernem stanju, ni treba posebej omeniti, kakor tudi ne raznih drugih pomanjklivosti, ki so v našem društvenem delovanju na dnevnem redu.

Vsem tem nedostatom ki se dalo če ne popolnoma pa vsaj v veliki večini od pomoči, in sicer na ta način, da bi vsa društva stopila v ožjo zvezo, da bi se z združenimi močmi podpirala in skušala napredovati v medsebojni pomoči.

Radi tega sestavil se je odbor, ki ima ustanoviti „Zvezo narodnih društev na Goriškem“.

Sestavila so se pravila in očrtalo se je v glavnih potezah način delovanja.

„Zveza“ bi imela v prvi vrsti namen združiti vsa narodna društva v skupno delovanje; jih moralno podpirati s predavanji in z ureditvijo knjižnic, jim olajšati stroške s tem, da bi jim ceno preskrbela sklada in potrebne prepise istih, jim po možnosti preskrbovala učitelje za zборе; urejevala veselice, da bi ne bilo neprijetnih konkurenc, ki vzbujajo lahko neprijateljstvo med društvi.

Nadzirala bi nadalje in urejevala njih poslovanje.

Eden glavnih momentov bi bil pa ta, da bi društvom povračala škodo, ki bi nastala pri veselicah vsled neugodnega vremena ali vsled drugih neprilik.

To bi se vršilo na način, da bi vplačalo vsako društvo pri prirejanju veselice gotovi znesek, ki bi se uvažuje dane razmere, vplačal v zvezino blagajno, a s tem denarjem bi se odplačeval zavarovari znesek v navedenih slučajih.

Po uvedbi takega delovanja bi zrla društva lahko brez skrbi v prihodnost, kajti izgube bi se jim ne bilo bati.

Veselični inventar: oder, plesišče, zastave, razsvetljava, stoli in slično, bi zveza na ta način preskrbela, da bi stopila z domačimi tvrdkami, ki se s tem pečajo, v dogovor, da bi si nabavile te popolnoma nove, popolnejše, bolj praktične ter trdne priprave, posojevale članom „Zveze“ in tistim tudi sestavljale.

Imeli bi prvič res čedna in dostojna plesišča in odre, krasno razsvetljava in okusno okrasbo; in ker bi se to vestno vporabljalo, tudi ceneje kot imamo to danes.

Izurjeni delavci podjetnika bi v najkrajšem času vse potrebno sestavili in po veselici razdri, tako da bi ne bilo treba izgubljati članom društva ne časa in ne truda, pa tudi bi izostala navada pri sestavljanju takih priprav, gasiti si žejo na društvene stroške po krčmah, vse bi se vršilo mirnejše in dostojnejše.

„Zveza“ bi razpolagala nadalje s stalnim uradnikom, ki bi potrebno delo izvrševal.

Denarna sredstva bi se pa stekala iz članarin društev; n. pr. plačal bi vsak član društva, ki je v „Zvezi“, 2 v. na mesec in to bi zadostovalo za redne dohodke.

Od zavarovalnin pri veselicah bi tudi kaj ostalo, zalagatelj veseličnega inventarja bi morali plačevati neke odstotke pri izposojevanju „Zvezi“, nadalje bi pa tudi ustanovine in podpore kaj donesle.

Omeniti bi bilo še, da bi imelo vsako „Zveza“ pripadajoče društvo gotovo število zastopnikov, ki bi volili odbor društva.

Ta ideja je krasna in potrebna, želeli bi le bilo da se oglašijo primerno število društev, da se jo izvrši.

Pripravljajni odbor.

To okrožnico odpošlje pripravljajni odbor s polo, kjer bodo stavljena na ugledna društva različna vprašanja, na katera naj blagovolijo odgovoriti v najkrajšem času, da se čim preje uresniči ta res prepotrebna „Zveza narodnih društev na Goriškem“.

DOPISI.

Iz Devina. — Občinske volitve novega starešinstva, katere so se vršile dne 8. t. m., so končale v vsakem obziru popolnoma dobro. Tudi red se ni kalil. Ne samo da smo obdržali pozicijo, na kateri smo bili, ampak dobili smo terena, in sicer brez boja katerega se je kolikortoliko pričakovalo. — Sovražnik se je zavedal ter slutil gotov poraz — zato se ni niti prikazal na bojno polje, ampak raje ostal doma za pečjo. Tako je prav.

Izvoljeni so: Gg. Ples Miroslav, Buda Dominik, Legiša Jožef (kupec), Mervic Jožef, Pahor Jožef, Legiša Ivan I., Legiša Ivan II., Pernarčič Ivan, Soban Anton, Okretič Anton, Radetič Jožef ter Pahor Andrej.

Po dokončani volitvi je prišlo v gostilnah gg. Plesa in Bude do popolne radosti in veselja; naša pesem „Hej Slovani!“ je orila daleč na okrog, govor za govorom, napitnica za napitnico so se vrstili, katerim so sledili burni „živio“-klici. Tako je končal ta res lep dan v Devini.

Novo starešine pa prosimo, da se zavedajo, kako težka naloga jih čaka! Ne samo, da bodo skrbeli za blagor občine, ampak skrbeti morajo tudi, kar se tiče za blagor naroda, in ne pozabiti svoje dolžnosti, kajti pozicijo, na kateri stojimo, predstražo naše lepe slovenske zemlje ob Adriji, moramo obdržati v svojih rokah, in to vam priporočamo ter izročamo, da jo branite kakor najdražji zaklad! Devinski občinarji.

Domače in razne novice.

Možki in polni zbor pevskega in glasbenega društva priredi danes dne 13. t. m. v dvorani pri „Zlatem Jelenu“ ob 8 1/2 zvečer pevski večer. Spored: 1. Nedved: „Prešernu“, možki zbor. 2. Ljadov: „Vozle rečki, vozle mostu“, polni zbor. 3. Korun: „Potrkali na okno“, kvartet. 4. Foerster: „Povejte vse planine“, možki zbor. 5. Mokranac: Drugi šopek narodnih srbskih pesni, polni zbor. 6. Nedved: „Ko gledam ti v oči“, kvartet. 7. Hajdrih: „Hrečgovska“, možki zbor. 8. Dvořak: „Hymna českeho rolnictva“, polni zbor s spremljevanjem klavirja. Vstopnina 60 vin. za osebo. Posebnih vabil se ni razpošljalo. Prebitok je namenjen posebnemu igadu pevskega zbora. — Na obilno udeležbo uljudno vabi odbor.

Smrtna kosa. — V torek ob 11. uri je po dolgi in mučni bolezni, v starosti 46 let, umrl g. Ferdinand Perhavec, ravnatelj pomorskih uradov na višji sodnji v Trstu. Zemske ostanke pokojnika so prepeljali v Sežano.

V Trstu je umrla gospa Marija Klemenec, soproga znanega slov. trgovca g. Jakoba Klemenca.

Poroka. — V ponedeljek se poročijo v Sturijah na Vipavskem gospod Josip Kroner, c. kr. orožniški postajevodja, z gospodično Fani Bavčarjevo. Vse najbolje!

Postaja prof Galice je došel iz Carigrada v Gorico v četrtek ter izstopil v hotelu „Südbahn“.

Nadvojvoda Karol Franc je bil v četrtek popoldne v Gorici. Prišel je iz Miramara, kjer biva že nekaj časa. Ogledal si je mesto, potem pa si je šel ogledat tudi železniški most pri Solkanu.

Razpisana prebenda. — Ena izpraznjena prebenda ustanovitve za plemenite gospe poknežene grofje goriške in gradiške se s tem razpisuje z opazko, da imajo prosilke podati svoje vloge v šestih tednih podpisaneu deželnemu odboru.

V ta namen naj dokažejo: 1) da imajo najmanj 18 let; 2) da so uboge; 3) vrsto njihovega plemenstva in ali spadajo med plemenite rodbine tukajšnje grofje; 4) da se lepega zadržanja; 5) stan in premoženje njihovih staršev, pa kake zasluge imajo oni za državo; 6) število sester, ali živa vže katara izmej njih ali prosilka sama, kako prebendo ali drugo pomoč. — Deželni odbor.

Seniorjem štirih evangelijskih občin: goriške, tržaške, ljubljanske in mariborske je izvoljen po smrti seniorja Medicusa v Trstu mnogo čislani evangelijski župnik v Gorici, gospod Schmidt, znani raziskovalec zgodovine reformacije in protireformacije po naši in sosedni deželi. Novi senior ostane na svojem mestu v Gorici.

Onim, ki hočejo ali morajo v semenišča, v pramlelek. — „Omladina“ piše v svoji 7. številki m.: „Ni jih menda lepših počitnic kot so one po srečno dokončani maturi, ko se dijak prvokrat čuti neodvisnega, svobodnega od raznih šolskih predpisov in ukazov. Ta zavest mu slajša počitnice in ga odteguje od edine skrbi, ki jo po maturi ima: kam sedaj? Zal. da si slovenski abiturijent še vedno ne more prosto in svobodno voliti svojega bodočega poklica, ker se mora velika večina ozirati na svoje slabo gnotno stanje in velikokrat se na želje svojih staršev. Kmečki oče je dal sinu v šolo le z namenom, da mu postane duhovnik, da mu bo mogel čimprej pomagati. Ka ga je peljal prvokrat v šolo, je imel morla tudi sin iste želje, ali sedaj ko je dovršil gimnazijo, ga vleče drugam. Toda kako, ko ga

„Da.“
Vrtar se začudeno ozre v Monte Crista.
„Gospod,“ pravi, ko ne more verjeti v tako srečo, „vaše velikodušnosti ne razumem.“
„Vendar jo je lahko razumeti, prijatelj,“ pravi grof; „bil sem pomorščak, in vaša povest me je morala torej ganiti bolj kakor vsakega drugega človeka.“
„O gospod,“ pravi vodnik, „ko ste tako plemeniti, pač zaslužite, da vam nekaj ponudim.“
„Kaj mi imaš ponuditi, prijatelj? Školjke? Dela iz slame? Hvala!“
„Ne, gospod, ne. Neko stvar, ki je v zvezi s povestjo, katero sem vam pravkar povedal.“
„Res?“ vsklikne grof živahno. „Kaj vendar?“
„Čujte,“ pravi vrtar, „kaj se je zgodilo. Mislil sem si: V celici, v kateri je prebival jetnik petnajst let, je vedno kaj najti. In iskal sem povsodi.“
„Ah,“ pravi Monte Cristo, spomivši se abbejevih skrivanih. „Res?“
„Na ta način sem zasledil,“ nadaljuje vrtar, „da pod vzglavjem postelje in na ognjišču zveni votlo.“
„Da,“ pravi Monte Cristo, „da.“
„Dvignil sem kamne in našel —“
„Vrvasto lestvo in orodja?“ vsklikne grof.
„Toda kako veste to?“ vpraša vrtar začudeno.
„Tega ne vem, a mislim sem si tako,“ pravi grof, „kajti običajno se kajdejo v skrivališčih jetnikov take stvari.“
„Da, gospod,“ pravi vodnik, „našel sem vrvasto lestvo in orodja.“
„In jih imaš še?“ reče Monte Cristo.
„Ne, gospod: prodal sem te različne stvari, ki so bile zelo zanimive, popotnikom. Toda ostalo mi je nekaj drugega.“
„Kaj pač?“ vpraša grof nestržno.
„Ostala mi je nekaka knjiga, pisana na platno.“
„O,“ praša Monte Cristo, „to knjigo imaš še?“

„Ne vem, če je to knjiga,“ pravi vrtar, „toda imam to stvar še.“
„Prinesi mi jo,“ pravi grof; „in če je to ono, kar se mi zdi, se vesel, prijatelj!“
„Tako, gospod.“
In vodnik odide.
Grof stopi k preperelim ostankom postelje, iz katere je smrt napravila zanj altar.
„O moj drugi oče,“ pravi, „ti, ki si mi dal prostost, znanje in bogastvo, ti, ki si nalik višjemu, nadarjenjšemu bitju poznal dobro in slabo, plemenito srce, vzvišen duh, velika duša: če v globočini groba od nas ostane še kaj, kar trepeče pri glasu onih naših, ki so še na zemlji, če ostane del našega bistva na mestu, kjer smo veliko ljubili ali veliko trpeli, te pri očetovski ljubezni, katero si gojil do mene, in pri otroškem spoštovanju, katero sem ti izkazoval, rotim, da mi s kakim znamenjem ali s kako besedo vzameš ostanek dvoma, ki me prične peči in mi razjedati dušo, če se ne izpremeni v prepričanje.“
Grof pobesi glavo in sklene roke.
„Vzemite, gospod!“ pravi glas za njim.
Monte Cristo se trepetaje ozre.
Vrtar je držal v roki dva popisana zvezka platna, na katero je izlil abbe Faria svoje zaklade učenosti. Ta rokopis je bilo veliko delo abbeje Farie o združitvi Italije v kraljestvo.
Grof jih hlastno vzame v roke, in njegov pogled se vstavi na epigrafu:
„Zmaj izruješ zobe,“ čita, „in leve poteptaš s svojimi nogami, pravi Gospod.“
„Ah,“ prav, „to je odgovor! Hvala, oče, hvala!“
In iz žepa potegne majhno listnico, v kateri je bilo deset bančnih listkov po tisoč frankov.
„Vzemi to listnico!“ pravi vrtarju.
„Ali mi jo hočete dati?“

„Da, toda pod pogojem, da jo odpreš šele potem, ko odidem.“
In relikvijo, ki jo je našel ter je imela zanj vrednost velikega zaklada, spravi na svoje prsi, zapusti podzemeljsko prostoro in se vrne na ladjo.
„V Marseille!“ pravi.
Z nepremičnimi očmi gleda z ladje na strašno ječo.
„Nesreča onim,“ pravi, „ki so me zaprli tja, kakor onim, ki so pozabili, da vzdihujem v tej temni ječi!“
Ko se peljejo mimo katalonske naselbine, se obrne grof na stran, se tesneje zavije v svoj plašč in zamrmra žensko ime. Zmaga je bila popolna; grof je zatri v sebi vsak drobec ženske, katere ime je izgovoril z izrazom nežnosti, ki jo bilo skoro lahko imenovati ljubezen, je bila Haydee.
Izkrcavši se, krene Monte Cristo proti pokopališču, kjer se je imel sniti z Morrelom.
Tudi on je pred desetimi leti na tem pokopališču po božno iskal grob, in iskal ga je zastoj. On, ki se je vrnil na Francosko z milijoni, ni mogel najti groba svojega očeta, kateri je umrl lakote.
Morrel mu je sicer dal postaviti križ, toda ta se je postal star, in grobar je z njim podkuril, kajti grobarjem služi to navadno les starih križev.
Vrli trgovec je bil mnogo srečnejši: umrl je v rokah svojih otrok, ki sta ga spremenila k njegovemu počitku, in ležal poleg svoje žene, ki je umrla dve leti pred njim.
Dva velika marmornata spomenika z njunimi imeni sta bila ograjena z železno balustrado in obsenčena od štirih cipres.
Maksimilijan se je oprl na eno izmed teh dreves ter vprašal svoj pogled nepremično na groba.
Njegova boleš je bila velika.
„Maksimilijan,“ mu pravi grof, „človek nima gledati se ampak tja gori.“
In pokaže mu z roko proti nebu.
(Dalje pride.)

oče, mati, sestre, župnik silijo v semenišče in mu v nasprotnem slučaju odrekajo vsako podporo, celo dostop v rojstno hišo. Ne pomislijo na sinovo prihodnost, gledajo le na svoj dobiček. Sin se konečno uda, ne da bi dovolj premislil, da je s tem žrtvoval vso svojo prihodnost, vse svoje ideale in načrte, ki jih je imel. Žrtvoval je svojim nepoučenim staršem več, kakor morejo oni od njega zahtevati, več, kakor je sam smel žrtvovati. — Z ravno nasprotnimi lastnostmi, kakor jih zahtevajo, vstopi v semenišče, kjer mu potem počasi ubijejo njegovo svobodno mišljenje, čustvo in voljo. Zunaj semeniških vrat mora pustiti, kar mu je bilo preje najdražje: svoje prepričanje, svojo narodnost itd. Vstopi v breznamerno organizacijo, kjer ga prisilijo, da sme delati le takrat kot Slovenec, kadar je to njim v korist. Če pa zahteva korist klerikalizma drugače, mora zatsajiti svojo narodnost, da celo iti proti svojemu lastnemu narodu v boj. Naj to dobro premisli vsak, ki je namenjen v semenišče, in potem premotri samega sebe, če je njegov značaj tak, da se bo dal brez vsakega odpora vpogniti in vtakniti v dosmrtno jeto. Naj dobro premisli, da prestane biti, ko prestopi semeniščna vrata, svobodni človek, da bo moral odslej misliti to, kar bodo drugi hoteli, čutili to, kar bo drugim prav, in delati to, kar bodo drugi narekovali. Nazore in ideale mu bodo odslej postavljali in določevali drugi. Če bi pa hotel potem, ko je že prepozno, ko je že vezan do smrti, drugače delati, tedaj pa gorje njemu. Kogar značaj ni rojen za suženjstvo, za lakajstvo, naj ne gre v semenišče in če to stoinstokrat zahtevajo od njega starši. Mesto lepe prihodnosti se mu obeta vedna disharmonija, nezadovoljnost in največja nesreča. Odpovedati se svoji prihodnosti pa se pravi mrtev živeti. Onim pa, katerim je klerikalizem že na gimnaziji zasušil mišljenje in čustvovanje, so te besede očeve, ker pri njih je že itak vse prepozno. — Eden, ki je že bil v sužnjosti, pa je iz nje pobegnil.

Slovensko gledališče. — Opozarjamo na predstavo v „Trg. Dorn“ v Gorici, ki bo dne 21. t. m. Predstavljal se bo burka „Nadzornik spalnih vozov“.

Inkvizicija ali kaj? — Poroča se nam: Dobri spovedniki niso nikdar trpeli, da bi šolska mladina, ki opravi prve svoje spovedi, pri tem čitala raz kak listek svoje „zločine“ iz samega strahu, da ne bi katerega pozabila in tako nehoti zamolčala, pač pa se je pripetilo, da je duhovni oče-frančiškan upihnil svetičo, ko je prinesel ubogi „grešnik“ s sabo, ko je prišel v zgodnjem še mračnem jutru k spovedi na Kostanjevico ter jo prižgal pri spovednici, ko je prišla vrsta na-nj, da bi mogel v temni spovednici čitati spovedniku predavanje o svoji grozni „pokvarjenosti“ in „hudočiji“. Zdi se pa, da je — vsaj na tukajšnji realki — zavzel v zadnjem času drug veter. V četrtak namreč je imela mladina, ki se šola na tej realki, vsakoletno skupno spoved pri tistem šolskega leta. Radi kontrole, da vsi opravijo spoved, se je ukazalo, da naj vsak odda spovedniku listek s svojim imenom. V prvem razredu — ne vem če tudi v kakem drugem, zlasti če tudi v sedmem — pa se je odredilo tudi, da naj vsakdo spiše svoje „zločine“ na listek, in sicer v izvirniku in prepisu, naj odda en izvod spovedniku, raz drugi pa naj čita svojo „spoved“. — Kakor se je vedno učilo, ima spoved namen, da se grešnik očisti z odkritostnim kesanjem svojih grehov, za kar mu da spovednik kot namestnik božji formalno odvezo. Po opravljeni spovedi pa nima spovednik več vedeti za spokornjenčeve grehe, temveč se ima celó potruditi, da na-nje popolnoma pozabi, kar se mu pri množini in najbrže precejšnji stereotipnosti opravljenih spovedij menda tudi lahko posreči.

Na tuk. realki pa so menda drugega mnenja, ker hočejo imeti črno na belem „grehe“ dijakov, da jih ne pozabijo. Ne da bi se sicer hotelo komu kaj očitati, tuda zloraba je pri gori opisanem načinu spovedovanja vsekakor mogoča, in naravnost nesmiselno je, pričakovati morda od tega načina večje odkritostnosti pri mladini, ki bo tako prej zavedena, kaj pri spovedi zamolčati in vsled tega slabo opraviti svojo spoved. Vsekakor je dolžnost staršev in njihovih namestnikov, upreti se takemu „vzganjanju“ k neodkritostnosti, radi česar se jim priporoča pozornost v tej smeri za prihodnjo šolsko spoved.

Slovensko bratno in podporno društvo v Gorici je iznenadilo goriške Slovence v nedeljo s koncertom v prostorih hotela „pri zlatem jellenu“. Udeležba je dokazala, da uživa društvo obilne simpatije v tistih vrstah slovenskega meščanstva, ki so zdravo, krepko jedro naših bodočnosti. Veliki in stekleni salon sta bila nabit polna; veranda in vrt sta bila tudi dobro zasedena, ker večer ni bil hladen.

Društveni možki zbor šteje blizu 40 pevcev; nastopilo jih je nad 30 pod vodstvom g. Komela. — Ta zbor je pel prav dobro Volaričev „Slovenski svet“, Hudovernikovo „Našo zvezdo“ in Eisenhutovo „Moja ljubava“ (oboje oktet), in na koncu Vilharjevo „Slovo“ s spremljevanjem vojaškega orkestra. Zadnja pesem je bila še posebno imponantna zaključek pevskega sporeda. — Ženski kvartet je dokazal velik pogum s Prochazkovo „Moravska narodna“ in Eisenhutovo „Gorka sudbina“. — Vojaška godba je popolnila spored večinoma s slovenskimi skladbami. — Žrehanje na 34 dobitkov je bilo jako živahno. — Končno omenjamo še, da je bil tudi gmoten vseh prav povoljen, ker je par sto kronic čistega dobitka.

Društvu moramo le častitati na vspehu tega prvega koncerta z lastnimi močmi. Naprej!

„Edinost“ in „Slovenec“. — V polemiki gledé postopanja ožindranega dr. Šustersiča v odseku za volilno reformo piše „Edinost“ z ozirom na razdelitve volilnih okrajev v Trstu med drugim tako-le: „Slovenec“ nas pozivlja, naj se vendar jasneje izrazimo glede razkritij, ki baje konpromitirajo dra. Šustersiča. — O čem? — Otrčija nedostojnost ti, ki hoče, naj zopet povemo, kar smo že povedali. Nu, pa če že hoče, bodi jej povedano še enkrat: dr. Šustersič si je vtepel v glavo, da priklopi mestni okraj svetojacobski k okoličici. Te svoje nesrečne namere — sugerirane mu od sam Bog več koga — se je držal s tako trmo, da je trebalo skrajnega napora še v zadnji hip, da se je preprečila ta usodna določba. A kaj bi pomenjalo, če bi bila obveljala dra. Šustersičeva volja? Tržaški Slovenci bi bili — brzokone za vse čase oropani vsakega zastopstva!! To imamo mi dokumentarično dokazano in moremo dokumentarično dokazati. Kaki razlogi so vodili dra. Šustersiča ob tej trmi? Mi ne vemo, ali r. h. jih je več: ali se je v svoji slepienosti, dal voditi od prazne nade, da bi se utegnila izcimiti iz tega kaka korist za njegovo stranko, ali pa nima niti najmanjše ideje o faktičnih razmerah v Trstu in njega okolici. Naj je resnično prvo ali drugo: vsekako je kompromitirajoče za moža, ki bi hotel biti voditelj skupnega slovenskega naroda!! Če pa na nobeno teh domnevanj ne odgovarja resnici, in če je imel dr. Šustersič svoje posebne, veljavne in za bodočnost Slovenstva v Trstu koristne razloge, potem je „Slovenec“ kakor glasilu stranke, ki jo vodi dr. Šustersič, v neizogibno dolžnost, da prijavi svetu te posebne in do danes slovenski javnosti nepoznane razloge, ki so govorili za priklopljenje svetojacobskega okraja k tržaški okoličici!! Dokler „Slovenec“ ne ustreže temu našemu pozivu, ostane dr. Šustersičevo postopanje ob vprašanju razdelitve volilnih okrajev v Trstu — kompromitirajoče zanj!!

„Slovenec“ pravi, da je vse, kar piše „Ed.“ — laž, ter da je razdelitev okrajev v Trstu predložil dr. Šustersiču Spinčiču.

Uršulinke — oštrke. — Če smejo kuhati redovniki snops (Chartres, Benediktinec), ako varijo pivo (Paulaner Salvatorbrau), če smejo imeti veliko oštarijo (avgustinci v Klosterneuburgu), zakaj bi tudi nune ne smele imeti hotela? V Gorici imajo uršulinke šolo — v Ostende v provinci Westflandern v Belgiji postavijo pa hotel; in sicer med Ostende in nasipom (Digne). Hotel bo imel 5 nadstropij; površina je 840 m². Ker je Ostende jedno največjih kopališč, bo dal hotel brez dvoma velike dohodeke. — Za natakariče se oglasi baje nekaj iz Ostrogona izgnanih nun!

Sin ga je zapustil. — Malo je vreden sin, ki zapusti svojega očeta. Tudi če je oče neroden, obložen z grehi, oče je le oče, in če je sin pravi sin, že najde besedo njemu v prilog. Toda on molči. Brni škofa, včkel je nekega jezuita iz fridolinstva, nune v Ostrogonu na Madjarskem pa so mu tako pretresle sramežljive možgane, da je šel za nje v boj z največjim ognjem — samo v obrambo svojega očeta, katerega so njegovi rojaki izpostavili zopet enkrat na ogled v javnosti, nima nikake besede. Čuden tak sin. Zapustil je očeta, ki je bil pa vendar „obrekovan“, in „laži“ so se o njem pisale!! Niti jedne vrste prostora nima zanj, za ostrogonske nune pa cele kolone! Pač čuden tak sin, še toliko bolj, ker je posvečen in silovito učen!

In zopet veselo nune iz Ostrogona! — „Prim. list“ priobčuje neko pismo ostrogonskega ordinarijata o znanih nunah, kjer je rečeno, da je res v bližini samestana vila ter da so šle tje nune radi razvedrila; nekatere so odšle. — Že prav tako pismo — saj se sklada lepo s prvotnim poročilom o veselih nunah. Vila, „razvedrilo“, odšle“, vse to govori dosti jasno o veselih nunah. — Zakaj vendar niso poslane nikakega popravka raznim nemškimi listom, ki so obširneje poročali o škandalih v Ostrogonu? E, zakaj ne? Zato, ker je res, kar se je pisalo! Da jih je „Vaterland“ branil, to pa že radi razumemo; je že tak kak Pavlica v nemški izdaji!

Anglijcem so delali konkurenco v Podbrdu, ko so 10. t. m. med gorečo molitvijo lastnice Franciške Kaltnekarije in ob obilni asistenci radovednežev prestavili celo hišo (seveda leseno) s strmega brega v ravnino. S smehom so bili dobro preskrbljeni gledalci in predstavljalci. — Kaj takega se ne pripeti vsak dan! Pa naj kedo reče, da so samo Amerikanci napredni.

Kubelik pride v Gorico. — Prednaznanila za koncert so nabita po mestu le v — nemškem jeziku!

Pustite kolesarje v miru! — Pred kratkim smo poročali, da sta v Gor. Vrtojbi napadla dva človeka nekega kolesarja iz Gorice, bilo je zvečer, ter ga potegnila s kolesa in nabila; vse to brez vsakega vzroka. Napadalca sta bila klicana pred sodnijo ter obsojena: J. Marušič na 7 dnij in Peter Pavlin na 14 dnij zapora.

Dovozna cesta na državni kolodvor. — V ponedeljek so se posvetovali goriški mestni svetovalci o vladnem načrtu gledé dovozne ceste na novi kolodvor. Treba bo podreti hišo Rajhovo in del Batističeve. Dovožna cesta pojde s Korna na kolodvor.

V seji mestnega sveta sinoči so dovolili za cesto prispevek 20.000 K.

Izzrebani porotniki. — Za prihodnje porotno zasedanje so bili izzrebani; redni porotniki: Colugnati Franc, Krmin, Pavletič Ludovik, Gabrije, Paškulin Franc, Št. Andrež, Steker Ern., Gorica, Sgorbissa J., Tržič, Resberg Iv., Zamparo A. in Oblascian S., iz Gorice, Perco A. iz Ločnika, Bavčar Franc, Selo, Tomba Fr., Krmin, Casagrande Angelo, Ajdovščina, Lenassi G., Cervinjan, Fabris M. A., Beljan, Lutman Andrej, Št. Andrež, Znidarčič R., Renče, Ličen Makso, Rihemberg, Ziani L., Gorica, Ostan Franc, Bovec, Andrian Fel., Crauglio, Mlekuš Anton, Bovec, Russian J., Krmin, Stanig A., Gorica, Strassoldo vit. V., Joaniz, Sirk V., Gorica, Valentinčič Josip, Plave, Pregl Al., Gorica, Vuga Anton, Sv. Lucija, Susana A., Perteole, Mullon A., Chiopris, Kacafura Ludovik, Tolmin, Kerševan Karol, Dornberg, Bregant P., Ločnik, Drobnič Iv., Gorica, Mozetič Karol, Prvačina, Peric Ivan, Doberdob.

Slovenske delavce odpuščajo, na državnem kolodvoru v Gorici. Te dni so odšli zopet dva, eden je delal v skladiščih 2 meseca, drugi 3 mesece — sedaj so jih odslavili, češ, da je delavcev preveč in dela premalo. To pa ni res, ker dela je vedno polno, čez glavo. Stranke se pritožujejo, da niso postrežene prav radi tega, ker je premalo ljudi — načelnštvo pa odpušča delavce, ali le Slovence, da potem nastavlja Nemce. — Zadnji čas je, da se spregovori o tem resna beseda v parlamentu.

Naznanjene so nam še druge pritožbe, o katerih spregovorimo prihodnjik.

H krivi prisogi je skušal zapeljati ljudi katoliški duhovnik Gaisert v Freiburgu na Badenskem. Radi tega je obsojen na 1 leto ječe. Zapeljevanje je v zvezi z volitvami. — Če bi postavili po Slovenskem pred sodnijo vse tiste duhovnike, ki zagroze kazniva dejanja pri volitvah, bi bile ječe polne!

Hudič se prihaja — tako nam poročajo — nekemu suhemu vikariju v vasi Generalstol na Hrvaškem. Kadar vzame v roke brevijarj, vidi hudiča z rogovi in repom; primaha jic peči. Kuharica njegova potrjuje, da je to res, in ljudje verujejo. Vidi se pač, da vikarij ni normalen. — Po raznih znakih v „Primorskem listu“ se je bati, da se začne prikazovati hudič tudi dr. Andreju v Gorici!

Dvojna mora pri „Primorskem listu“. — Obče se opaža, da se je „Prim. list“ zavzel tako živo za tiste že tako slavne nune v Ostrogonu. Pisalo se je pa tudi o župniku dr. Mauringu, ki je radi krive prisrge obsojen v ječo, o ubežniku duhovniku Delarue, ki jo je popihal s svojo ljubico, o svetem cerkvenem možu Haitzerju, ki je prišel v ječo radi fridolinstva; ali za vse te se „Prim. list“ nič ne meni — samo za nune v Ostrogonu se tako podi, da je ves iz sebe. Sumljivo znamenje! — Vraga, kaj so bile samo nune „obrekovane“ in ne tudi drugi imenovani cerkveni veljaki?!

Elektrarna ob Hvalju. — Sporoča se nam, da je g. Mulitsch sprejel za 130 konjskih sil električne toka za svoji tovarni v Batujah in Gorici. — Ajdovščina sama bo rabila do 100 konjskih sil. — Ako vzame ta tok tudi goriška elektrarna, ki pridobiva zdaj elektriko s plinom, in bodoči tramvaj, tedaj bo podjetje zagotovljeno. Vederemo.

„Gorici“ na uho. — Drevi bo „concerto“ nekega Pagabo v hiši, katero je kupila „Centrifuga“. Tu ni le „concerto“, marveč lepaki so edino laški! — Zakaj ne postopa „Centrifuga“ sama po receptu, ki ga je pred tednom napisala za „Trgovski dom“? — Hinnavščini je takoj kazen za petami!

Iz Soče so potegnili v Furlaniji nekega Domenika Duka iz Škodovake. Ne ve se, ali je samonar ali je ponesrečel.

Podljudna polemika. — V „Mira“ čitamo: „Studi se nam že polemika s „Slovencem“, kar so naši čitatelji že lahko na tem opazili, da smo v zadnjem času samo še najpotrebnejše odgovarjali. Drugače pa misli „Slovenec“, ki čimdalje bolj grize in bi menda rad, da bi se še par tožb vložilo zoper njega. Pravo veselje mu napravlja boj zoper koroške Slovence.“

„Slovenska zveza“ je dala sama sebi zaupnico. Nam se to ne zdi nič posebnega, nič nepričakovanega, temveč nekaj, kar se samo ob sebi razume. „Slovenec“ je pa kar iz uma od veselja nad tem. Njemu je tedaj vse dokazano, kar si dokazati želi: dokazano mu je, da so slovenski poslanci vse storili, dokazano, da je vladna volilna geometrija za Slovence ideal razdelitve volilnih okrajev, dokazano pa tudi, da je ves odpor zoper to volilno geometrijo le „velikanski švindal“, namenjen v to, ogoljufati slovensko ljudstvo za zaželjeno splošno in enako volilno pravico“. Sedaj je po „Slovencu“ za vsakega treznomislečega človeka jasno, da sodba takih ljudi (ki zoper volilno geometrijo demonstrirajo) ne more imeti za stvar samo nobenega pomena, odnosno samo toliko, kakor sodba „Slovenskega Naroda“ in njegovih žurnalističnih dojetkov, ker vsakdo ve, da se baje listi namenoma le lažejo in obrekujejo in se skrbno izogibajo resnice. Sedaj so tudi: „kričaji ob mejah razkrinkani“, „razkrinkani so ljudski sovražniki in hinavci od prvega do zadnjega“, „razkrinkani pa so tudi vsi tisti pokrajinski elementi, ki so na dnu srca vedno simpatizovali z našo propalo kranjskoliberalno kliko, v javnosti pa hinavsko zatrjevali, da se ne

vmesavajo v kranjski prepirc“... „kako je to dobro, da je krinka padla! Sedaj se, hvalo Bogu, poznamo. To se pravi, poznali smo se že prej, toda ljudstvo in našim somišljenikom izven Kranjske ste pesek v oči metali, češ, da se ne vmesavate v kranjski prepirc in da niste z glasnimi kranjskimi liberalci v nikaki zvezi. Sedaj pa ste vrgli krinko in ovčjo kožo proč in sedaj vas vsakdo pozna!“ — „Za koroške Slovence“ vpijejo — za kranjske liberalce“ si pa mislijo.“ „Nevredne igre, ki so jo igrali gctovi ljudje, je konec. Sedaj vidimo v nagoti vse liberalce — bodisi v sredini ali ob periferiji“ itd. itd.

To je zrcalo, v katerem naj se ogledajo vsi tisti, ki so se drznili brez dovoljenja iz Ljubljane samostojno politično misliti, vsi tisti, ki so v obupu nad razmesarjenjem 120.000 Slovencev zli med narod in ga organizirali na odpor zoper najnevarnejšo nakano naših narodnih nasprotnikov, kar jih je doslej še slovenski Korotan videl, vsi tisti, ki so demonstrirali na neštetihih shodih v prilog pametne in poštene razdelitve volilnih okrajev na Koroškem — vsi so sami lopovi, propalice, intrigantje, katerim je pod dolgem trudu sedaj — „Slovenec“ potegnil krinko raz obraz. Tako satansko zlobno, farizejsko hinavsko in hkrati brezmejno ošabno doslej še ni pisal noben slovenski list. Gospode, ki so za „Slovenčev“ pisavo odgovorni, naj bo sram takega glasila. Naj bodo prepričani, da na ta način ne bomo prišli nikdar več skupaj in da se na ta način sploh izpodbijajo temelji, da bi stranka, ki upi tako infamno pisavo svojega glasila, kedaj postala vseslovenska stranka. Naj torej tam Lampijadam napravijo že enkrat konec, če hočejo, da bomo še naprej ločili osebo enega pobesnelega žurnalista od cele stranke in zlasti od ostale duhovščine. S povnanjem, terorizmom in obrekovanjem nas Korošcev ne boste nikdar dobili pod svoj podplat, to si zapomnite enkrat za vselej! Če ne verjamete, učila vas bodo dejstva!“

Potrjen zakon. — Cesar je potrdil zakonski načrt, ki ga je vsprejel goriški deželni zbor, s katerim se zakon od 1. oktobra leta 1893. glede pobiranja pristojbine od psov v goriškem mestu deloma spremeni.

Naj vpraša škola! — „Primorsk. List“ pravi, da lažnjiva „Soča“ podtika nadškofu besede „imate dober jezik, boste lahko delali“, katere je izrekel nekoč proti nekemu kaplanu, in zahteva, naj „Soča“ pove, kedaj in komu je rekel nadškof te besede. Mi že vemo, kdaj in komu; „Prim. list“ naj le popraša nadškofa, saj mu brez dvoma pove! Povemo pa, da je onemu kaplanu ušlo, da je povedal, kaj mu je naročil nadškof. — „Prim. list“ nam ne verjame, torej k nadškofu! Njemu bo menda verjel!

Nova iznajdba. — Gospodu Rončelju, c. kr. oficijalu v Trstu, se je posrečilo izgotoviti nov aparat za merjenje vode pri vodovodih. V kratkem se bo vršil poskus z aparatom v navzočnosti strokovnjakov.

Več vojaštva na jugu. — Poročajo, da se govori v vojaških krogih, da res pride v Ljubljano korno poveljstvo. Nadalje da pride v Ljubljano konjenstvo, novo ustanovljeni domobranski artiljerijski polk in lovci, dočim bo sedaj v Ljubljani garnizujoci pešpolk št. 27 premeščen iz Ljubljane na Goriško. V Goriško pridejo lovci, čim odide od tam 2. batalijon 5. domobranskega pešpolka. Na Goriško pride še več vojaštva.

Prodaja godal in raznih glasbenih instrumentov je v naši novi trgovini v „Trgovskem domu“. Tu so gosli od priprostih do jako dobrih, že preiskusenih, kitare, mandoline, citre, harmonike, gramofoni „Odeon“ itd. — Doslej ni prodajal takega blaga noben Slovenec. Eto, poslej je tudi ta del trgovine dobro preskrbljen v narodnih rokah. — Tu so na prodaj tudi: muzikalije, strune, posamični deli instrumentov itd. — Oglejte si velike in bogato obložene izložbe.

Na Vipavski železnici se je prepeljalo v mesecu avgusta 7800 oseb in 5800 ton blaga; dohodkov je bilo 13.300 K.

Na živalski trg v Gorico pripeljajo živino, ne da bi si preskrbeli v to potrebnih listek. Radi tega so na trgu v četrtak prijeli 10 prodajalcev goveje živine.

Z biciklijem je padel v dečka Teodora Filaka neki mizarški pomočnik Andrej Bregant, in sicer na Tekališču Jos. Verdija. Deček k sreči ni nevarno poškodovan.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne bosta odprti v Gorici lekarni Gironcoli-Gliubich.

Ponočna služba v lekarnah. — V času od 13. do 31. t. m. bo ponočna služba v lekarnah Gironcoli-Gliubich.

Služkinja Helena Ravnik je izgubila na Travniku bankovce 10 K. Kdor ga je našel, naj ga odda na policiji.

V hotelu „PRI ZLATEM JELENU“ bode jutri velik koncert, pri katerem še svirala vojaška godba. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina 40 vin. —

Gospodarske in trgovske vesti.

Trgovski in obrtni sestanek se je vršil minolo soboto v gostilni pri „Kranjcu“ in je bil nepričakovano dobro obiskan. Udeleženci so se razgovarjali neprisiljeno o stanovskih zadevah in so s paznostjo sledili gg. govornikom Medvedu, Kopaču in Kocjančiču, kateri je v daljšem govoru pojasnil potrebo in pomen društva

v sedanjem času hitrega razvoja in napredka. Zbor pevcev, sestojec iz trgovcev in obrtnikov, je skrbel za prijetno zabavo. Udeleženci so se razšli z željo, da se taki sestanki prirede še večkrat.

Goriško kmetijsko društvo bo imelo svoj občni zbor prih. četrtek dne 18. okt. t. l. ob 10. uri predpoludne v dvorani „pri zlatem jelenu“.

Dnevni red: 1) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2) Poročilo o društvenem delovanju v letu 1905—1906; 3) Dopolnilna volitev v osrednji odbor; 4) Volitev dveh pregledovalcev računov; 5) Pretresovanje in potrditev računov in bilance za leto 1905; 6) Pretresovanje in potrditev proračuna za l. 1907; 7) Morebitni predlogi v smislu § 14 društvenih pravil.

Ant. Jakončič, Fran Kocjančič, predsednik, tajnik.

Cene emaljovane posode se povišajo za 10%.

Sadite zelenjavo! — Odkar je otvorenja nova železnica, se razpečeta potom eksporta vedno več zelenjave. Zelenjava se proda primerno prav dobro; sicer jo je res treba gojiti vstrajno in previdno, da je dobra, ali skupiček obilo poplača truda. Kdor ima za zelenjavo ugodno zemljo, naj se resno loti takega dela!

Izvoz sadja iz Češke. — Ker je dala letina izredno veliko sadja na Češkem, se je razvil letos jako živahen izvoz sadja v Nemčijo, zlasti v Berlin. Meseca septembra se je izvozilo 53000 mc.

Poljedolska izložba v Srbiji. — V Varvarinu bo drugi mesec razstava govedij, ovac, svinj, sadja in drugih pridelkov. Izložba pokaže delovanje in napredovanje kmetijstva v Srbiji.

„Slov. trgovsko društvo“ v Celju je sprejelo na občnem zboru 7. t. m. popravljenih pravila. Izvoljen je odbor, le volitev predsednika se je preložila do prihodnjega občnega zbora.

Trgovski koledar 1907. — Izšel je lepo sestavljen praktični koledarček, katerega je izdalo slov. trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani. Naroča se pri tem društvu. Stane 1 K, po pošti 10 v več.

Na Dunaju so otvorili razstavo ječmena.

Deželno nakladn. na pivo na Štajerskem. — Štajerski deželni odbor ima že izdelan načrt, po katerem se zvišajo deželne naklade na pivo.

Telefon na Dorskem. — Trgovinski minister Košut predloži poslanski zbornici načrt, po katerem bo telefon na Ogrskem za polovico cenejši.

VIII. mednarodni kmetijsko-gospodarski kongres se bo vršil na Dunaju prihodnje leto v mesecu maju.

„Perotinar“. — Kakor znano, izhaja v Trzinu na Kranjskem mesečnik za umno perotinarstvo ter za umno rejo vseh malih domačih živali. List je prav dober. Namerava se ustanoviti društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali. Glavni namen društvu, katero bo imelo ime: „I slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trzinu“ je, delovati na to, da se reja vseh malih domačih živali po moči povzdigne in vpelje po vseh slovenskih deželah in pokrajinah; ustanovljati podružnice in društvene postaje za čistokrvno perotnino in plemenjake malih domačih živali; prirejevati shode, predavanja, poučne izlete itd. po vseh slovenskih krajih; napravljati razstave in obiskovati tuje razstave v svrhu poduka; urediti si društveno knjižnico kakor tudi svoje lastno glasilo; uporabljati skupne društvene objave za prodajo in nakup vseh za rejo potrebnih predmetov.

Trgovski muzej v Trstu. — Ministerstvo za trgovino je odobrilo pravila trgovskega muzeja v Trstu (Museo commerciale di Trieste). Zavod bo v kratkem otvoren; za Trst veljavna inštitucija.

Pošta iz Tokija v London v 17 dneh. — „Daily Telegraph“ poročajo iz Tokija, da se Japonska pogaja z Rusijo za poštno zvezo preko ruske države, vsled česar bi pošta iz Tokija dospela v London v 17 dneh.

Cene usnju se zdatno višja. — Pred nekaj meseci se je podražilo usnje za 15%, sedaj zopet 15%, in ni upanja, da bi se zopet znižalo, ampak nasprotno; radi tega so primorani čevljarji in sedlarji svoje izdelke primerno podražiti.

Socijalne vesti.

Čevljarji v Pragi so priradili shod, na katerem so se čule pritožbe, da je poskočila cena usnju za 50 do 100%. Zakrivil je to kartel velekapitalistov. Sklenili so pristopiti k čevljarjski sirovinski zadrugi ter podražiti črevlje.

Štrajk je izbrnel na Grškem med železniskimi uslužbenci. Vsi so stopili v štrajk, in železniški promet je bil docela ustavljen. Običajna pogajanja tudi tu niso vstvarila tal, da bi bil onemogočen nov štrajk.

Kongres kramarjev se je vršil te dni v Budimpešti. Glavni namen je bil odrediti pravil gledč točenja in nekaterih kramarskih pravic.

Polni uradniki v Trstu bodo jutri zborovali v dvorani glasb. liceja „Tartin“. Na dnevnem redu bo: avtomatično napredovanje v vsake plačilne razrede, 35 let službe, disciplinarno postopanje, dopusti, nedeljski počitek.

Socijalno-demokratska stranka v Italiji je razcepjena v štiri različne struje, kar se je po-

kazalo na sedanjem kongresu v Rimu. V stranki so štiri struje, to so: sindikalisti, reformisti, intransigentni ter integralisti. Za integralistično strujo je na kongresu govoril Enrico Ferri, za reformiste Filip Turati, za sindikaliste Enrico Leone, a za intrasigente Gvidon Podrecca. — Iz govora Turatija posnemamo, kar je on rekel glede splošnega štrajka. Dejal je, da je splošni štrajk postavljen v kot mej ne več rabljivo orodje. — Enrico Leone, sindikalist, je dejal, da se v isti stranki sami, ki je nastala, da bi podpirala stanovsko borbo, že sedaj bije istotaka stanovska borba. — Podrecca pa, ki je govoril za intransigentno strujo, je dejal, da je lahko socialističnim zastopnikom in poslancem opravljati posel govornikov, ko imajo polne trebuhe, ne da bi niti od daleč razumeli problem vsakdanjega kruha. Dejal je, da potem ni čuda, če sindikalisti hočejo odlašati z nastopom in čakati v to ugodnejše bodočnosti. — Ferri, za integralistično strujo, je pa rekel, da treba stremeti za postopnimi pridobitvami. — Vsaka teh štirih struj je bila predložila kongresu svojo resolucijo, a reformisti so umaknili svojo resolucijo zadnji hip. Sprejeta je bila resolucija integralistov s 26.947 glasovi, proti 5278, ki jih je dobila resolucija sindikalistov, oziroma 1101, ki so jih dobili intransigentni.

Pekovski pomočniki v Budimpešti, katerih je okoli 2500, so pričeli štrajkati, ker se gospodarji niso udali njihovim zahtevam.

Razgled po svetu.

V državnem zboru je predložil finančni minister državni proračun za leto 1907, ki izkazuje prebitka 1,692.730 K. Za Slovence je poskrbljeno prav po mačehovski. Za Goriško-Gradiščansko navadni prispevki za ceste. — Zbornica je razpravljala potem o najnem predlogu gledč reduciranja sladkornega davka.

Odssek za volilno reformo je odklonil predlog posl. Choca, da se reasumira debata o številu mandatov za Češko; za predlog je glasovalo sedem poslancev. Na to je odssek pričel podrobno debato o razdelitvi volilnih okrožij za Češko. Govorili so posl. dr. Kramar, dr. Pergelt, dr. Herold in Zavorcka. Unela se je daljša debata o predlogih posl. Pergelta glede nemških manjšin na Češkem ter o predlogu posl. Cingra, po katerem naj se volilna okrožja deželnih občin Češke osnujejo kakor celi sodnijski okrajci po izločitvi občin, vrščeni v mestna volilna okrožja.

Odssek za volilno reformo je dovršil debato o razdelitvi volilnih okrožij na Češkem. V debato je nekolikokrat posegel tudi minister za notranje stvari, baron Bienerth. Na glasovanju je bil najprej s 24 proti 19 glasom odklonjen predlog posl. Ciperja glede omejitve po sodnijskih okrajih. Na to sta bila odklonjena predloga poslancev Pergelta glede poddelitve po občinah in vaseh z 21 proti 20 glasom in glede narodnega katastriranja s 23 proti 19 glasom. Predlog posl. Kramarja glede odpisa Budjejevic iz pretežne čeških volilnih okrajev je bil odklonjen z 31 proti 13 glasom. Na to se je glasovalo o razdelitvi volilnih okrožij za pretežno nemške volilne okraje 55 na številu. Ta razdelitev volilnih okrajev z od Nemcev predlaganimi spreminjevalnimi predlogi je bila vsprejeta.

Avstrija za prusko politiko ob Adrij. — Reški „Novi list“ prinaša tudi vest, da postavi vlada novo poslopje v Pulju za nemško šolo. Potem pa pravi: „Po teh poročilih mora biti vsakemu jasno, kolike koristi bi bilo sporazumljenje slovanskega in romanskega elementa na obalah jadranskega morja. „Drang“ prihaja bližje in bližje, in kadar se ugnezditi, meče z rodne grude domače sinove. Pangermansko napredovanje je v polnem toku. Sedaj je prišla vrsta na zapadno stran. Teško vzdržujejo Hrvti svoje šole. Teško se borijo proti prisilnemu poitalijančevanju, sedaj pa se tudi najjasneje vidi, kaj ima za posledico antagonizem med Hrvatini in Italijani. Vidi se, komu v prilog so bili napadi na Hrvate na Reki in v Zadru. Ko se slovanski in romanski element borita, ter se hoče zatreti Hrvate in Slovence v Istri, eto, v tem času nastajajo rimske šole v naši sredi. Branimo li mi sebe? Ne, sebe ubijamo, Nemcem pa pravi: ravljamo pota.“

V mestni šoli v ulici Kandler v Trstu se je dogodilo te dni, da je učitelj v III. razredu izpraševal učence, kako da govore doma: slovenski ali laški. Velel je, naj oni, ki doma govore slovenski, izstopijo iz klopij. In čujte: v klopih je obsedela le — manjšina, a še mej temi, ki so ostali v klopih, je bil marsikak strahopeten Slovenec.

Potem pa je g. učitelj izustil nekaj jako pametnega! Menet, da so mestne šole za Lahe, je grajal otroke slovenskih starišev, zakaj da ne zahajajo v okoličanske šole! Jednega učencev je naravnost apostrofiral, zakaj da ne zahaja v šolo pri sv. Ivanu?! To je pač skandal, da se ne da Slovincem šole v mestu.

Prebivalstvo Trta in okolice. — Po računih mestnega statističnega urada šteje sedaj Trst z okolico 198.525 prebivalcev. Pri zadnjem ljudskem štetju dne 31. decembra 1900. je bilo 178.127 prebivalcev.

Slovensko gledališče v Trstu. — Dramatično društvo v Trstu otvori letošnjo sezono 21. t. m. z igr. „Kinematograf“. Skrbelo bo, da bodo predstave vsaki teden.

V povzdigo prometa. — Železniško ministerstvo je sklicalo zastopnike deželnih zvez

za tujski promet v sejo, ki je bila 11. t. m. Deželno zvezo za Kranjsko je zastopal njen tajnik.

Roparski napad. — Uro in verižico ter 10 kron denarja je s silo vzel neki Antoa S. težaku S. Genarriju v Trstu. Roparja so zaprli.

Klanje v Macedoniji. — Velika grška četa je napadla neko bolgarsko vas ter poklala vse prebivalce. Skoraj vsem moškim, ne izvzemši starčev in dečkov, so prerezali vratove. Vseh poklanih je okoli 200.

Prvoletniški večer slov. akad. društva Slovenije na Dunaju se bo vršil drevi v restavraciji „Zum grünen Tor“ VIII., Lerchenfelderstrasse 14.

Madjarski jezik obilgaten predmet na srednjih šolskih zavodih v Bosni in Hercegovini. — Sarajevski „Hrvatski Dnevnik“ javlja, da je skupni minister za finance baron Burian odredil, da se na srednjih šolskih zavodih uvede madjarski jezik kakor obvezen. Dijaki lahko izbirajo, se-li hočejo učiti nemščine ali madjarščine.

Ob rakvi matere sta se zastupili v Pečki pri Aradu njeni hčeri, stari 24, oziroma 22 let. Družina se zove Torma. Sedaj čujejo strogo še ostale sestre, da se tudi te ne usmrte.

Rusija. — Kongres kadetov je sprejel resolucijo, ki proglašuje pasivni odpor za nemogoč. — V Lodzu je izbruhnil generalni štrajk. Tovarne so zaprte. — Na parniku „Ana“ so Hunguzi, kakor poročajo iz Vladivostoka, napadli kapitana in častnike ter pobrali 7000 rubljev. — Nemški listi poročajo, da so revolucionarji v Rusiji bili pripravljeno organizovati oboroženo vstajo, ako plača Japonska stroške za to. — Volilna borba na Ruskem začne 14. nov.; od takrat naprej bodo dovoljeni volilni shodi.

Ker je šla hči v samostan, se je obesil v Italiji 63 letni Ang. Paoli. Udal se je žalosti, da ga je zapustila, in posledica je bila samomor.

Vprašanja slovenske ljudske šole v Gropadi pri Trstu. — Trideset let je minolo, odkar so Gropajci uležili prvo prošnjo za ustanovitev šole. Zadnje pa pred kakimi dvajsetimi leti, a danes, v mesecu oktobru leta 1906. po Kristu — čakajo še na rešitev te prošnje. Vseh vlog skupaj so napravili že 18, a poti nešteto na občinske in državne urade! Stvar se je motila in se slednjič tako zamotala, da ne morejo izvedeti niti tega, v kakem stanju se nahaja to vprašanje, ker neki gospod na namestništvu nima nikdar akta, ko bi trebalo kaj pojasniti, in je ljudji, ki menijo, da ga je prav temljito — založil. Kar pa dela to šolsko afero še posebno interesantno — da ne rečemo; gnusno — je dejstvo, da je mestni zastop sam že pred leti vzel ustanovitev te šole v proračun in jo torej priznal kakor potrebno. V sredo je zopet šla deputacija Gropajcev na namestništvo. Deputacijo je vodil g. dr. Rybát, ki je g. namestniku podrobno razložil to šolsko vprašanje, a g. namestnik se je vidno čudil, kako da je ob takih razmerah in dejstvih to vprašanje še vedno nerešeno!

Židovski mandati v Galiciji. — „Poln. Correspondenz“ poroča, da so židovski poslanci iz Galicije imeli s predsedništvom poljskega kluba razgovor glede židovskih mandatov v Galiciji. Tekom razgovora so se sporazumeli, da bodo v šestih volilnih okrajih imeeli židje pretežno večino, vsled česar ni izključena izključena izvolitev več židovskih poslancev iz Galicije.

Šole v Bosni in Hercegovini — pa na Bolgarskem. — Bolgarsko ter Bosna in Hercegovina so bile nekako v istem času rešene izpod turškega jarma. Pravijo, da se napredek dežele najlepše in najlože opaza in ocenjuje po številu ljudskih šol. Če je tako, je zanimivo vedeti tudi to: Bolgarska je od svoje osvoboditve do danes postavila 4700 šol, Bosna in Hercegovina pa 450! Na Bolgarskem pride ena šola na 862 prebivalcev, v Bosni in Hercegovini pa šole na 7000 prebivalcev. Se ve da se v Bosni in Hercegovini trosi le malo za šolstvo, zato pa vidiš na Bolgarskem tem večji napredek v narodu.

Španski pravosodni minister proti nuncijaturi v Madridu. — Madridski listi poročajo, da je pravosodni minister zahteval, naj se osebe tamkajšnje papeške nuncijature nadomesti z drugimi dostojanstveniki. Ta zahteva je v zvezi z

vprašanjem škofovskega pastirskega pisma. V Valenciji traja še vedno razburjenost proti tamšnjemu nadškofu. Prebivalstvo zahteva, da se ga odstrani.

Delarú — vojak. — Poročali smo o katoliškem duhovniku Delarú, ki jo je bil popihal iz Francoske s svojo ljubico v Bruselj. Ko se je naveličal v Bruslju vsega, se je vrnil na Francosko, kjer je pisal svoje „spomine“. Ker Delarú ni več duhovnik — mora k vojaku, in sicer na 2 leti; vojaška oblast ga je že poklicala pod orožje.

Korupcija madžarskega časopisja. — V seji poslanske zbornice je v Budimpešti interpelliral posl. Szemere, da državne železnice in vsa ministrstva podpirajo časopisje s pavsalijami. Ministersk. predsednik dr. Wekerle je odgovoril: „Glede časopisja vlada pri nas res nezdružljive razmere. Velikanske in neznosne žrtve obremenjujejo državo, še večje žrtve pa morajo prinašati naše javne naprave, naši finančni zavodi in vsa večja podjetja, tako da imamo opraviti z drugim davčnim zistemom, ki niti zasebnikom več ne prizanaša. Razmere so res neznosne in se morajo odpraviti.“ Nadalje je rekel, da noče odpraviti diskretnih izdatkov prejšnje vlade. Sedanja vlada podpira le časopisje tam, kjer je to potrebno, da se prepreči narodnostne agitacije. In zbornica je taki korupciji glasno pritrjevala.

Zakon proti samostanom v Španiji. — Španska vlada ima izdelan novi zakon, ki zajeti razširjenje samostanskega življa. Za ustanovitev novih samostanov bo treba dovoljenja obeh španskih zbornic. Mladoletnih se ne sme sprejemati v samostane. Država bo podpirala menihe in nune, ki se odrečejo svoji obljudi in samostanskemu življenju. Nepostavno ustanovljene redove vlada razpusti. Redovnikom, ki niso usposobljeni na vseučilišču, se odvzame pravica poučevanja. Vsi tuji redovi se razpuste. Samostansko premoženje se omeji le na potrebno mero. Samostani, ki se bavijo s trgovino, bodo morali plačati davke, vsi redovi pa morajo plačati pristojbino za vpisanje.

Hamburg-Amerika Linie
Voznja traja 6 dni
Prijaznila daje zastopnik
Fr. Seunig, Ljubljana
Kaiserin Augusta-Victoria 25000 ton
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25000 ton
Prijaznila daje zastopnik
Fr. Seunig, Ljubljana

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredl Raštolja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče aluherškega in drobnega blaga ter tkanin, proje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojaše in šouljarjo.

Svetinjice. — Rožal venec. — Mašne knjižnice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35-8

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Vsled sklepa skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 28. nov. 1902 se:

Hranilne vloge obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila dajejo zadrušnikom na vknjižbo po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži obrestujejo koncem leta po 5 1/2 %.
Stanje 31. dec. 1905.: Zadr. žnik: v 1790 z 5917 deleži v znesku 108.852 kron. — Hranilne vloge: 1.593.128.33. — Posojila: 1.599.647.39. — Reservni zaklad: 79.082.62. — Vrednost hiš: 112.328.—

Jutri v nedeljo
bode v hotelu
"Pri zlatem jelu" velik

KONCERT

Svira vojaška godba.
Zabitek ob 8. zvečer. Vstopnina 40 vin.

Pozor! Samo Tempeljev in Styria-vrelec sta postavna zavarovana kislata studenca! Vse druge izdelke, kateri ne nosijo znamenja „Tempeljev“-vrelec ali „Styria“-vrelec ter se nahajajo kot ponarejeni v trgovinah, naj se ne sprejema.

Prostor
pripraven za trgovino, skladišče ali boljše delavnico, obširen in zraven se oddá v najem s 1. nov. t. l.

Oglasiti se je pri Jos. Rovanu na Stolnem trgu 9.

Božidar Božič
pek in sladničar
Sv. Lucija ob Soči
Priporoča različne fine likerje, vino v steklenicah itd. itd.

Josip Trampuš
kamnoseški mojster,
Gorica, mirodvorska ulica št. 43.
Priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se vernih duš dan svojo bogato zalogo različnih nagrobnih spomenikov po jako znižanih cenah od 10 kron naprej. Sprejema in izdeluje vsakovrstna v kamnoseško stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah. — Postrežba točna.

Prava in komisijska zaloga dvokolesni kolesar z dveletnim jamstvom in Bayal z enoletnim jamstvom pri
Batjelu
v Gorici, Via Duomo št. 3.

Odlikovana pekarija in sladničarna
KAROL DRAŠČIK
v Gorici na Korou v (lastni hiši)
sprejema naročila vsakovrstnega tudi najfinejšega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah.
Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Sprejme se
učenca za trgovino z jestvinami.
Ponudbe na naslov:
Josip Mermolja, trgovec v Mirnu.

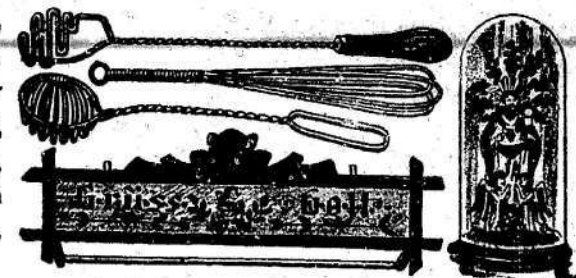
Išče se gostilniško koncesijo v Gorici ali v okolici s primerno hišo, oziroma lepim posestvom.
Naslov daje naše upravištvo.

RAZGLAS.
Podpisana si usojata naznanjati, da smeta od 1. avgusta 1905. dalje — vsled pridobljene koncesije od obrtne oblasti — sprejemati vsa naročila
električne luči
in gonilnih naprav,
kakor tudi vsa popravila spadajoča v to stroko.
Z ozirom na dolgoletno vežbanje pri najboljših tvrdkah te stroke (Schuckert, Siemens & Halke) pričakuje da, se bode slavno občinstvo ravno tako zapuno obračalo na podpisance kakor doslej ter zagotavljata solidno in ceno izvršitev vsakega naročila spadajočega v našo stroko.
Sprejemata cenj. naročila ter dajata razna pojasnila spoštovanjem udana
Ivan Potočnik & A. Hügel
Mehanična delavnica.
Vpeljava plina, vode in električne luči.
V Gorici, za vojašnico št. 13.

CHRISTOFLE
Namizna orodja in posodja vseh vrst.
Priznana teško posebrana najlepše forme.
Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, kavo, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.
Jedino nadomestilo pravega srebra.
Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone, gospodinjstvo itd.
C. kr. dvorni založniki
Christofle & Co. — Dunaj
I. Operaring 5 (Heinrichshof).
— Ilustrovan cenik na zahtevanje. —
V vseh mestih zastopano po prekupcih.
Kot jamstvo svoje iskrenosti imajo naši izdelki posebno tovarniško znamko in ime Christofle.

Zdravnik
dr. E. Dereani
je odpotoval in ne ordinira
od 7. do 21. oktobra t. l.

Stepalnik,
žličar za emoke,
priprava za krompir use 3 kom. za 25 kr,
držalo za brisačo,
umetno izrezljano in vezeno, s steklom,
25 kr.

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm visoke prekrasne 25 kr.

Revolucijo
je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi nakup teh neverjetno cenih rečij, sem jz dal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvari po 25 kr.; dobiva se tudi blago po višji ceni. — Razpošiljam te cenike na zahtevanje vsakomur poštne prosto, kateri postane gotovo moj odjemalec.
Izvozna hiša Hermann Auer
Dunaj IX/2 Nussdorferstr. 3 — IV. (krščanska trvdka.)

Postavno zavarovano.
Vsako ponarejanje in ponatis je kaznjiv.
Jedino pristen je
THIERRY-jev
balzam
z znamko zelena nuna.
Najstareje in neprekosljivo sredstvo proti motenju prebave, želodnim krčem, koliki, katarju, pranim boleznim, influenci itd. itd. Cena: 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika posebna steklenica s patentov. zamaškom K 5 poštne prosto.
THIERRY-jevo Centifolijno mazilo
znano kot neprekosljivo sredstvo proti zastarelim ranam, vnetjem, poškodbam, oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 poštne prosto se razpošilja proti povzetju ali predplačilu zneska. Lekarnar A. THIERRY v Pregradi pri Rogatcu-Slatini. Brošura s tisočimi originalnimi zahvalami je na razpolago zastoj in poštne prosto.
Dobiva se skoraj v vseh večjih lekarnah in mirodlinicah.

== V novem ==
modnem salonu
Cesta Josipa Verdi 40.
MARIJA DEROSI
je na razpolago cenjenih gospa in gospodičen velika izbira klobukov po najnovejših modelih iz Pariza in Dunaja ter po najnižjih cenah.

F. Podberšič,
avtoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica št. 17.
Priporoča slavnemu občinstvu za bližajoči se vernih duš dan svojo bogato zalogo različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostih ali finih iz kraškega kamna najbolje vrste za 15 K in više. V zalogi ima tudi razne kamenite plošče, umivalnike za kuhinje, žlebe itd. itd.
Sprejema in izdeluje vsakovrstna kamnoseška in v strgarsko stroko spadajoča dela po prav zmernih cenah.

Babymira-Crème
je najprijetnejše iz najfinejših sestavin napravljeno sredstvo za hitro in temeljito odstranitev izpuščajev, zlasti ličajev. Ozdravi od potu ali od mokrote prdrgneno ali razpokano kožo, prekaša vsak posipalni prah. Priporočljivo tudi odrastlim, ob odrti koži, za volka, za prejahana mesta, prepotene noge itd. Varuje kožo škodljivih vplivov, jo dela gladko in nežno in je mnogo koristnejše nego puder. Naroča se naravnost 5 škatelj za kron 3-20, 10 škatelj za kron 5-80 poštne prosto pri edinem izdelovalcu
lekarnarju H. BRODJOVINU v Zagrebu št. 87.
Pristno samo z oblastveno zavarovanim znamenilom „Babymira-Crème“.

Vsakdo naj ohrani podobo ter prepíše ime

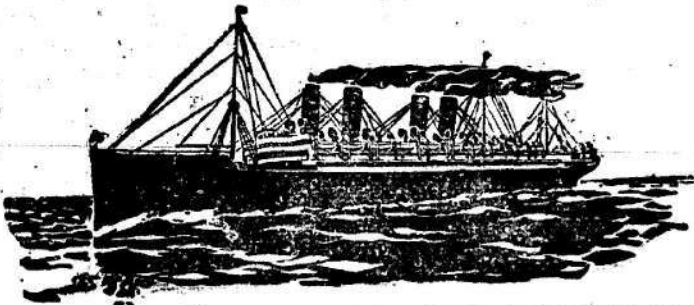
„Ottoman“ papir za cigarete in cevke,

ker s ponarejanji zapeljujejo kadilce.

Najcanejša in najhitrejša voznja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“.

Iz
Bremna
v
**New
York**

s cesarskimi brodarstvi „KAISER WILHELM II.“ „KRONPRINZ WILHELM“ in „KAISER WILHELM der GROSSE“.

Prekomerske voznje traja samo 5-6 dni.

Studen, mesečni podak in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodarskega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDO TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišterju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, tebe in brezplačno. — Postrežba poštena, realna in solidna.

Potovanja v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno brez salveca. Odhod na tej poti iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZORI BERITELI!

Zaščitna znamka: „Sidro“
Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Anker-Pain-Expeller
je splošno priznано kot izvrstno bol
blazujoče mazilo in so dobro uporabljati
pri prehlajenjenih; cena 80 vin., K 1'40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.
Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega
domačega sredstva, naj se jemlje le originalne
steklenice v skatljah z našo zaščitno
znamko „SIDRO“ potem se je gotovo
prejelo originalni izdelek.
RICHTERJEVA LEKARNA
k „zlatemu levu“ v Pragi
Elisabethgasse št. 5 nova.
Dnevno razpoložljive.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih
nervoznih boleznih, naj zahteva kajžico,
o teh boleznih. Dobiva se zastoj in
franko v priv. Schwannens-Apotheke,
Frankfurt a. M.

Centki zahtevano brezplačno.

Stara tvrda pri kateri se stalni
odjemalci poslužujejo že nad 30 let!

Druge reklame ne potrebuje
moja krojaška
delavnica in trgovina z
gotovimi oblekami.

Izdeluje obleke za vsak stan:
**civilne, uradniške
in vojaške.**

V zalogi ima vedno sveže
blago
za vsak letni čas
iz prvih tovarov.

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici

tek. Frana Josipa 35 — tek. Josipa Verdi 33.

Kerševani & Čuk

v Gorici

Stolni trg št. 9 (piazza Duomo)

priporoča svojo

zalogo šivalnih strojev

raznih sistemov

za umetno vezenje (rekamiranje)

Zaloga dvokoles.

Mehanična delavnica konec
Raštelja št. 4 sprejema vsako
popravo šivalnih strojev, dvo-
koles, pušk in samokresov.

Šivalne stroje in po-
prave jamčiva od 5-10 let.

Eksport **Mizarska zadruga** Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo
naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva
vseh slogov

ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Podruž-
nica v Spiljetu. Zastopstvo v Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

POTNIKI V AMERIKO

Pozor!

Pozor!

Kdor hoče dobro in hitro potovati s francoskimi parobrodi čez Havre
v Ameriko, naj piše pred odhodom od doma za pojasnila na našo
najstarejšo firmo

Zwilchenbart, Basel (Švica) Centralbahnplatz 9.

Za dobro in hitro ekspedicijo se garantira.

Se dobiva v vseh lekarnah.

Najboljše zdravilo proti

Se dobiva v vseh lekarnah.

REVMATIZMU in PROTINU

je liker Godina izdelan v Trstu v lekarnah Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igea“, Via del Farneto 4.

cena steklenice K 1'40. Iz Trsta se ne razpoložljiva manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 1'— prosto pošiljane.